

RISPERIDON U TERAPIJI DJECE I ADOLESCENATA S AUTIZMOM

Mirela Grgić, Marija-Zlata Knežević, Davor Laufer i Dunja Degmečić

Klinika za psihijatriju, Klinička bolnica Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Osijeku, Osijek, Hrvatska

PRIKAZ BOLESNIKA

Marko, adolescent u dobi od 18 godina, u psihijatrijskom je tretmanu od pete godine života pod dijagnozom autističnog poremećaja.

Dječak je jedino dijete u obitelji, rođen nakon višegodišnjeg liječenja roditelja od steriliteta. U vrijeme rođenja dječaka majka je imala 37, a otac 40 godina. Majka, koja je po zanimanju trgovkinja, nije imala većih zdravstvenih tegoba, dok je otac bolovao od tuberkuloze pluća zbog čega je umirovljen. Trudnoća majke, kao i sam porod, protekli su uredno. Dojen je samo nekoliko dana, jer majka nije imala dovoljno mlijeka. Kao malo dijete bio je jako plačljiv, površnog i kratkotrajnog sna, a ispoljavao je i niz teškoća ishrane, kao što su selekcioniranje hrane, odbijanje uvođenja nove hrane, odbijanje ishrane žličicom. Dnevnu kontrolu sfinktera uspostavio je s dvije godine života, a po noći je bio enuretičan do sedme godine života. Motorni je razvoj dječaka bio uredan, dok mu je govor, čiji je razvoj kasnio, bio obilježen eholalijom, neologizmima, govorom u drugom licu uz omisije slova i miješanje slogova. Vrlo malo se igrao i komunicirao s djecom i roditeljima, nije pokazivao zanimanje za igračke, mnogo je vremena provodio gledajući TV. U dobi od 5 godina, dječak je po prvi puta separiran od roditelja radi kirurškog zahvata i u bolnici je proveo 8 dana, kada nisu zapažene značajne promjene u njegovom ponašanju. Po povratku iz bolnice počinje ispoljavati nerealne strahove, uznemirenost, agresivnost i destruktivno ponašanje izvođeći niz nesvršishodnih radnji uz neadekvatnu mimiku i gestikulaciju. Odbijao je svaki oblik komunikacije s roditeljima zbog čega roditelji prvi puta odlučuju potražiti psihijatrijsku pomoć. Medicinska obrada pokazala je uredan EEG i CT nalaz, dok su intelektualne sposobnosti u cjelini bile u razini ispodprosječnih sa značajno bolje razvijenim govornim u odnosu na negovorne intelektualne sposobnosti, uz teškoće analize i sinteze. Dječak je uvedenu terapiju haloperidolom uz provedbu defektološkog, logopedskog tretmana, te obiteljske psihoterapije. Tijekom školskog razdoblja dječak se u velikoj mjeri socijalizirao, znatno osamostalio u odnosu na sebe i zadatke u školi uz redukciju autističnog ponašanja, s povremenim epizodama psihomotornog nemira i oscilacija raspoloženja. Uspješno je završio osnovno i srednje školovanje po prilagođenom programu, uz dodatni rad s defektologom, logopedom, pedagogom i stalno psihijatrijsko liječenje. U adolescentnoj dobi u kliničkoj slici prevladavala je amocionalna i socijalna povučенost, pomanjkanje spontanosti, uz oskudnost komunikacije i stereotipna razmišljanja zbog čega smo se odlučili na terapiju risperidonom (u dozi od 3 mg) uz istodobnu provedbu grupnog psihoterapijskog tretmana. Adolescent je pokazao znatno smanjenje anksioznosti u socijalnim međudodnosima, što je dovelo do bolje socijalne prilagodbe u skupini vršnjaka, poboljšanja na voljno-afektivnom planu, uz dobru podnošljivost lijeka i neznatan dobitak na tjelesnoj težini (1 kg u razdoblju od 6 mjeseci).